

Lugosi Viktória

Vándorhomár

Részlet 1.

Anya odaállította az ajtófélfához: még mindig csak 116 centi magas. Vizsga a zeneiskola színpadán. Nincs menekvés, mögötte egy hosszú asztalnál fásultan könyöklő tanárok, előtte a büszke szülők. Sötétkék szoknya, fehér blúz, túl kell élni. Aztán egyre több gyakorlás és szabóbéla. Egymás közt csak úgy emlegették a tanár urat, hogy a szabóbéla. Unalmasabb nevet elképzelni sem lehet. És az ember, aki viseli, olyan, mint egy beszáradt fogkrémes tubus. Hosszú, vékony, alaktalan. Minden pattogzik róla: a korpa a fejbőréről, a száraz bőr a kezéről. A szavak pedig ütemesen hullottak ki belőle, ismétlődtek, *da capo al fine*, semmi meglepetés, folyton ugyanaz. Tavasztól őszi egérszürke öltönyben és lyuggatott szürke cipőben járt, a drapp zokni, mint valami gusztustalan meztelen csiga, apró kerek huplikban türemkedett ki a réseken.

- A legjobb zongoratanár! Vass Lajos tanítványa!

Anya alapos kutatást végzett, hogy kitől tanuljon. Szolfézsra továbbra is a zeneiskolába kellett járnia, de szabóbéla házhoz jött. Hogy ne legyen már annyira leterhelt a gyerek - magyarázta az anyja.

- Hoztam a jó időt, kezicsókolom (vagy éppen a rosszat, hoztam az esőt vagy a jeget, a szelet vagy a fagyot) - derékből olyan egyenes háttal hajolt meg, mintha törzsdöntést diktált volna egy képzeletbeli tornatanár, és úgy is maradt, amíg kezét csókolta. Dohos fiókszagot húzott maga után, mintha egy két lábon járó ing volna, amit az előző szezonban ott felejtettek.

Szabóbéla türelmes volt, de nem ismert tréfát, ha ritmusról és ujjrendről volt szó. Főleg fiú tanítványai voltak, ezért folyton a sporttal példálózott, a zongora olyan, mint a karate, tökéletes mozdulatokból épül fel, ameddig azok nem rögzülnek, nincs érzelem, művészet, győzelem. Minden darab akadályfutás, könnyebb és nehezebb részek váltják egymást, aki rosszul osztja be az erejét, azt a precízebb futó le hagyja.

Unalmas órák voltak, de szabóbéla az ötvenedik perc leteltével játszott öt olyan percet, amivel elvarázsolta őket. Elhitette az emberrel, hogy ha másnap százszor eljátssza a hülye Czerny-etűdöt vagy a lebutított fűgát, egyszer majd, talán, ha semmi nem jön közbe, játszhat így egy pódiumon, zúg a taps, és nem béna gyerekek lakásába kell felcaplatnia a hetedikre.

Bach vagy Chopin hangjaira anya beszaladt a konyhából, úgy, ahogy volt, kötényben, lehuppant a koloniál fotel kopottas sanzszerűlésére, és ahogy szabóbéla ujjai szaladtak a billentyűkön, mintha élesebbé váltak volna a fények, valódibbá M S mester képe a bekeretezett papírposzteren, és testetlenné vált a szabóbéla, a zene elfújta áporodott öregságát, a szabadságérzetet, amiről nem hitték, hogy

megérkezhet a keleti blokkba.

Mindennap kellett gyakorolnia, nehogy szabóbélát elcsábítsa egy szorgalmasabb növendék.

Anya az óra elején kávéhozott, amit a tanár úr még állva, kisujját eltartva ivott meg a pici csészéből, nem győzve hangsúlyozni, hogy ebbe anya nemcsak a szívét, de a kávé is beletette. Hogy lehetett ezen századszor is nevetni?

Amikor már érdekesnek tartotta rá, négykezeseket játszottak, és a két alsó szólamot a háta mögött állva úgy felturbózta, hogy az olcsó pianínó – amelynek páncéltőkéjéről anya úgy tudott beszélni, mintha legalábbis egy Bösendorfert spendíroztak volna meg a gyerekek – zengett, mint soha máskor.

Egy átlagos csütörtöki zongoraórán aztán szabóbéla szorosabban mögé állt, és rátette a kezét a vállára. Azt hitte, rosszul tartja magát, elvégre szabóbéla gyakran hangsúlyozta, hogy a művészek a testükkel is játszanak. Egy hosszú darab megterhelő fizikai munka, ahhoz pontos levegővétel szükségeltetik, aminek egyik feltétele a helyes tartás, a nyitott, szabad mellkas. Ezt már tízévesen tudta, hallotta eleget. Csakhogy szabóbéla keze egyre lejjebb csúszott, rásimult a mellére, ami neki még alig nő, holott van olyan osztálytársa, aki már melltartót hord, de hogy ez a simogatás ott és csak ott nincs rendben, nyilvánvaló volt, de nem tudta, mit kellene tenni, rémület vett erőt rajta, de a Bartókot folytatta, szabóbéla azt mondta, tartsa a ritmust, figyeljen a legatóra, de hogy figyelhetett volna, amikor égett az arca, szeretett volna felállni, de finoman visszanyomták a recsegő zongoraszékre, amit egy néni

hagyatékából vettek, egyelőre jó lesz ez is, mondta apa, majd meglátják, nem kidobott pénz-e ez is. Kezdje a darabot előlről, és ne törődjön semmivel, mondta szabóbéla, és anya csak ennyit hallhatott a konyhában, ha hallott valamit egyáltalán, kiabálni kellene, ezt gondolta, de nem jött ki hang a torkán, csak érezte a száraz, fehér, repedezett bőr érintését a blúza alatt. Újrakezdte a Bartókot, persze nem ment, akkor szabóbéla besegített a bal kezével, de a jobb keze ugyanott, illetve már nem is, te jó isten! Kúszott lefelé, és már a piros kockás, pliszírozott miniszoknyája alatt járt, ott, ahol ő még megmosni is szégyellte magát, és mozgott, és azt suttogta, milyen jó kislány és milyen ügyes, addigra neki már a keze is lebénult, de még ott volt a billentyűk felett, csak a könnyei folytak, és nem tudta, hogy fél perc telt el vagy fél óra, és akkor a szabóbéla visszaült mellé, elővette a zsebkendőjét, aminek pont olyan áporodott szaga volt, mint az egész szabóbélának, és letörölte vele a könnyeit. Valami borzasztó vigyor ült ki a vörös pofájára, lihegett, és azt mondta cseréljenek helyet, és bár az órának még nem volt vége, nekiállt és játszott valamit, hosszan, nagyon hosszan, a szégyen dallama volt az, forró, vörös, mély áradás.

Anyának kétszer is el kellett mondani, hogy hol, hova, mivel. Meg kellett ígérnie, hogy apának egy szót se, cserébe megígérte, hogy gondoskodik róla, hogy soha ne ismétlődhessen meg, ami történt.

Abban reménykedett, hogy lesz új zongoratanár, fiatalabb, egy nő, ahogy kérlelte anyát, de kedden újra szabóbéla állt az ajtóban, hozta a jó időt, kezet csókolt, felhörpintette a

kávét, és ügyelt a legatóra. Anya pedig strázsált a koloniál fotelben, nem volt rajta kötény, olvasott. És ez így ment még négy éven át.

„Vigyázok rád, mint egy anyatigris” – mondta az anyja. „Igen” – mondta ő. De azt gondolta, hogy nem.

Szabóbéla óráinak sajnos nem az anyja vetett véget, hanem az infarktus.

Hiába na, a zene olyasmi, mint a gátfutóverseny. Az anyja hármukat indította, őt, szabóbélát meg a zenét. Holtversenyben vesztek.

Részlet 2

Miklós hívta ki a mentőket, őt elvitték, és negyvennyolc óra múlva, mikor tetőtől talpig bebugyolálva az égési osztályon magához tért a mélyaltatásból, azt mondták, hogy a férje bekísérte a mentővel, amikor kitolták a műtőből, még ott volt, de amikor magához tért, már nem találkozott vele. Akkor törlődött ki a múltja, akkor lett másodszor is leforrázva.

Az első hetek fehérek. A mindent bebugyoláló kötés, amely a húsba váj, a csöndben harsogva mozduló keményített takaró, a krém a fölé hajoló nővér gumiszagú kezében, mert a gumi határt szab közte és a külvilág között, lepedő és kesztyű, mosható és eldobható, mint ő, képlékeny, szegély nélküli

anyag, ami van is meg nincs is. Ami kétségtelenül van, az a pittyegés az őrző monitorán, a sűrű massa a fejében, összefolyó ébrenlét és kábulat. Fehér képek villóznak, burjánzanak, fehér háttér előtt keresgéli a jövője képeit, kihipózott gondolatfoszlányok akadnak fenn a fehér gézháló metsző rostjain.

Először a sokk van és a visító fájdalom, ami mindent ural és töröl, nem kíván mást, csak lekapcsolni, végleg lekapcsolni, nem, nem kell újraindítás, elég. Fehér álomban lebeg. Időlegesen megmenti az alvás, de valójában a vízszintes vágások, amelyek lefejtik róla az elhalt szövetrétegeket, és a kezek megkeresik az első ép sejtrétegeket, isteni kezek, az újrateremtés megkezdődött.

A mennyezeten lévő beázásfoltot éles fogú szörnynek látja, és ha becsukja a szemét, a fűrészes állkapocs még a szemhéja mögött is pulzál egy ideig. Negyven éve nézi a jövő képeit, milyen lesz az esküvő, a diplomaosztás, hogy old meg egy feladatot, pelenkázik, tálalja a vacsorát, mit mond, ha belép az ajtón, és egyszer csak nincs kép. Filmszakadás. Forog az orsó, és semmi. Kép nélkül nincs képzelet, nincs holnap, holnapután.

Nem tudja, mi van a kötés alatt, milyen is ő, Liza, és kivé válik.

Hatalmas darab sertésbőr van a karján és a vállán, ezzel pótolták az elégett sajátját. Ennyit tud. Gyerekkora disznóvágásai és a filmsorozatok műtős képei montírozódnak össze, egy rengő hájú disznó préseli az oldalát.

Szűnik a kábulat, kontúrosabbá válik a világ. Újabb információmorzsa, újabb kép, valahol egy laborban már

tenyészik a bőre, még csak néhány száz sejt, de már Liza-bőr, a sajátja. Elképzeli azt a helyet, az apa és Aldehyde szertárából berendezett kémcsövekkel és Petri-csészékkel, mikroszkóp fölé hajoló, fáradt arcú asszisztenseket lát, egyikük kezében az apró csipesz közt az ő egy négyzetcentiméteres bőrdarabja, egy tőle független élőlény, neki szaporodik. És már látja is a nőt, aki hajnalban félálomban kapaszkodott fel a villamosra, aki a félretaposott cipőjét a laborban papucsra váltotta, délután még csekkeket kell befizetnie, és hajfestéket is venni kell, mert fodrászra már nem futja, de most a táptalajra teszi a bőrét, aztán bele egy nagy fémszekrénybe, ahol a hőmérséklet megfelelő a szaporodáshoz. Felvillan a tévébeli Delta-főcím, és béna zene szól, de három hét múlva, amikor a haja már újra lenőtt, és a csekkek már megint gyűlnek a tévéje mellett, kinyitja azt a szekrényt, nagy, vékony hárttyát hajtogat ki belőle, és ez a hálószerű anyag az ő saját bőre lesz, vadonatúj, finom bőr. Aztán szigeteket tesznek a hátára, vállára, nyakára kis bőrdarabokból, már látja is, szép zöld fűcsomók terpeszkednek a Margitszigeten, egy kislány kosárából szórja a magokat a nagy rétre, és reggelenként egyre nagyobb foltokat találnak az ott szaladgáló kuttyák, jaj, csak le ne tapossák!, és tavaszra már zöld lesz az egész rét, neki meg szép rózsaszín bőr fedi a nyakát, aludjatok jól, álmodjatok szépet, gyerekek!

Kép nélkül: leértékelt áru lettél, szezon vége, mínusz hetven százalék. Ezt hajtogatja.

Múlt. Még vissza fogod sírni, mondta a nagyfi mindenre, amit utált, sárgarépat, szalontüdőt, bolyhos pulóvert. És

tényleg visszasírja. Pedig a könny mar. Beszivárog a kötés alá, a leégett arcbőr helyére, és szorítani kell mindent, torkot és szemet, hogy visszatartsa. Hiába.

Fáj. Azt mondják, hogy megégett, de ez nem igaz. A bőr nem megégett, mert ha így volna, akkor a sebek alatt ott volna ő, egészségesen. Ő égett el, az égés összerántotta, beszippantotta, semmivé porlasztotta. Fekete lyuk. Volt hús, nincs hús. A tér, amiből a teste kisajátított egy darabot, visszakapott néhány köbcentit.

„Mint vaknak a tej”, mondta az anyja, ha valaki nem értette, amit magyarázott. Fehér. De az milyen? Édes? Zsíros? Híg? Ilyen lenne a fehér?

Mint vaknak a tej, olyan önmagának. Attól fogva, hogy újra tud olvasni, és egy kézzel lapoz, már ismeri a kollagénrostok újrarendeződését és a hegképződés folyamatát, ismerősként üdvözli a fájdalmat felváltó elviselhetetlen viszketést a pruritust, a húzóhegeket. Képben van.

Aszerint osztályozta körülötte lévőket, hogy mekkora fájdalmat okoznak. A sebeket újra és újra ki kell tisztítani, hatalmas felületeken át kell kötni, ahol bőr híján magába a húsba ragadnak bele. Az elején altatnak, aztán áztatják a kötést, de még akkor is tépésnek tűnik, és a kötéssel jön minden, a nyers való.

A nővérek állítják, hogy jobb, ha gyorsan szedik le, mert a fájdalom intenzív, de rövid. De csak ő tudja, hogy milyen hosszúak a rettegésben töltött hajnalok.

A saját maga donora lesz. Ez aztán a recycling, fullos verzió! Elvesztette a gombot a blúza nyakáról? Levágja a legaljáról, ahol úgyse látszik. A combból metszenek ki egy jókora darabot, azzal pótolják a karon és vállon hiányzó

bőrt. Nyilván abból a meggondolásból, hogy a combra nem lesz szükség, majd eldugja, mint a blúz alját a szoknya korca mögé. Elképzeli egy krumplihámozót, a Nagy Fehér Megmentő Humby-késnek nevezi, azt mondja, hogy azzal majd ripsz-ropsz lefejti a bőrét, és mire felébred, egy seb helyett kettő lesz ugyan, de az már jó, kezdődik a gyógyulás. És egy reggel aztán a keményített fehér köpenyében, anélkül hogy őt megérintené, ott áll az ágya mellett, a kezét az ép csuklójára teszi. Langyos megnyugvás tölti el. A melléből az ujja hegyéig árad. Erre vártak. Hogy az utolsó műtét után levegye a kötést, hogy végre annyi rohadt hónap után kiderüljön, mivé lett. Az a remény utolsó pillanata, onnantól már nincs semmi, csak a valóság, jó lenne húzni az időt, csak egy kicsit, csak néhány percet még, a keze még a csuklóján, a kötés még a seben, ő látja majd először, mi van belőle a felemelt lapok alatt. Az előbbi nyugalom kifutott az ujjain, hallja a saját szívdobogását. És látja, hogy a Nagy Fehér Megmentő megkönnyebbülten mosolyog, elégedetten pillant ki az aranykeretes szemüvege fölött, ez az, minden rendben, huhh.

De amikor ő is meglátja, aminek a doktor (akiben első perctől bízott) annyira örült, no az a második sokk. Olaj nélkül, szárazon. És még hosszú hónapokon át próbálja feldolgozni, hogy a műtét remekül sikerült, jobb nem is lehetett volna, csak éppen azt felejtették el közölni, hogy az új bőr, a szép és megtapadó bőr nem olyan lesz ám, mint a babapopsi, ahogy elképzelte, friss és rózsaszín. Mert nem. Hanem pontosan olyan, mint aki szarrá égett, vörös és rücskös, összehúzódtott hurkák a barna mezőn, koszos cipőfűző egy darab nyers májon. Rettenetes.

Ez van: emigráns lett. A régi bőréhez már nem tartozik, az újban meg sosem lesz otthon.

Az első műtéteken túl, de még arcmaszokban, fájdalomcsillapítókkal telenyomva, de már nem az intenzíven, a fehéret felváltotta a piros. A vér, a seb, a düh. A varokkal jön a barna, szűkebb lesz a bőr, mint a test, egyre kisebbre húzza magát, hogy elférjen, tanulja az alázatot. Hegek lesznek mindenhol, és jönnek a képek a hosszú ujjú nyári ruhákról és arról, hogy többé nem lehet levetkőzni senki előtt. Egy vak előtt talán, de mégsem, kitapintaná a rücsköket.

A varok összehúznak, kevesebb a hely. Költözéskor is, ha kisebb az új lakás, valamit ki kell dobni. De mit? Mi teszi az embert? A teste vagy a lelke? A lélek megbetegíthet, na és a test? A test meg tudja ölni a lelket? Mert ő az övét ugyan nem engedi. Egy kis bors megváltoztatja az étel ízét, egy csipet só meglágyítja a húst, de vajon a seb és a hegek mennyire keményítik meg azt, ami a hús mélyén van?

Hat hónap még nyaralásból is sok, és ez nem pihenés, hanem meló, tizenhat órában nyomja pihenőnap nélkül. Éppen ezt érezte, hogy miközben fekszik, pihen, egy percre sem kapcsol ki, mintha egy kamiont vezetne, csak megy, megy, de sosincs vége az autópályának, nem érkezik meg egy városba sem.

Az arcát rendbe hozták, nyakra, vállra, karra pedig vannak plasztikai műtétek, és onnantól fogva már csak egy gazdag, altruista pasi kell, akit elkápráztat az egyéniségével.

Sír. De a nevetés már nem fáj.

A számolás pedig megnyugtat. Mindenhez mennyiségeket keres, egzakt méretekbe, távolságokba, időtartamokba kapaszkodik. Például hogy ha nyolcvan évet élne, ami pesti értelmiségi nő esetében nem rendkívüli, akkor ez az egész csak az élete százhatvanad részét cseszte el, ami azért nem olyan tragikus. Ha nem nyalogatná a sebeit, és megpróbálna előrenézni, akkor ez a fél év nem vészes ahhoz képest, ha mondjuk ugyanennyit békefenntartóként kellett volna eltöltenie példának okáért Afganisztánban. Százhatvanad rész. Az az ikertornyokból még egy emelet sem, olyan, mintha egy átlagos kutya huszonkét nappal élne kevesebbet, mintha a Lánchíd két méterrel lenne rövidebb, vagy ha Balatonakaliból négyen elköltöznének.

Egyszer kigooglizta, hogy tizenkétszer akkora az esélye arra, hogy belecsapjon az emberbe egy villám, mint hogy repülőgép-balesetben haljon meg. Huszonötezerszer valószínűbb, hogy leszorítják az ember kocsiját az útról, mint hogy eltérítik a gépet, amin utazik. És huszonötször valószínűbb egy közlekedési baleset Namíbiában, mint a Maldív-szigeteken. Szóval igen, ezek után vagy elkezd misére járni, de kurva gyorsan, vagy francba a számokkal.

Bár akkoriban a számok még előbb jöttek, mint a szavak. Két műtét között a kórházban mondta Anettnek, hogy ő alapján véve kifejezetten jól járt, mert száznyolcvanszor kevesebbszer tette fel neki a kérdést, hogy mikor jön haza, legalább százszor nem kellett meghallgatnia, hogy miért olyan későn, és ötvenszer biztos megúsza, hogy megkérdezze, mikor rak rendet a szobájában. Zolinak is legalább negyvennyolcszor nem mondta, hogy miért nem tudja legalább egy héten kétszer felhívni. Bár szegény mostanában naponta

hívja, de nem ilyen áron akarta elérni.

Új bőr, új ház, új munka, új élet. Miután Miklós elment, naponta többször is belenézett a tükörbe. Látnia kellett, hogy legalább ránézésre ugyanaz a nő, mint aki volt. Az a tudat, hogy más olyannak látja, mint régen, elhitette vele, hogy egyszer magára talál, ha nem is vissza, de egy új, erősebb Lizához. A házat, ahogy kijött a kórházból, áron alul ugyan, de az első érdeklődőnek eladta. Nem tudott volna visszamenni, egyetlen éjszakára sem, két hónapig Boriéknál lakott.

Az új lakás felújítását azzal kezdte, hogy leszereltette az előző lakó tükreit. Még szüksége volt a magáról alkotott emlékképre, amit csak így tudott felidézni. Végül is, magyarázta, könnyebb egy lerombolt ház helyén újat építeni, mint egy régi homlokzat mögött modernizálni. De addig is, amíg tartott a renoválás, megtanult tükör nélkül szempillát festeni.

Részlet 3.

A harmadik napon Antal úr beváltotta a hozzá fűzött reményeket. A kalapos kisöreg, akit még ember nem látott öltöny és mellény nélkül az utcára lépni, jó választásnak bizonyult. Ugyanolyan kiszámítható és sallangtalan volt, mint a mellényei, nem kell ahhoz látni a hátát, hogy tudja az ember: selyemből van.

A búcsúbeszédben sikerült mind a saját, mint az elhunyt méltóságát megőriznie, és ez nem volt kis feladat, hiszen az

apját mindenki ismerte a szállodaszakmában, mindenki méltányolta szakmai tudását, és mindenki egybehangzóan utálta.

- Ügyes - ez volt nála az elismerés non plus ultrája. És a szóval, amelynek összekacsintós dallama volt, azokat illette, akik hozzá hasonlóan kijátszották a rendszert. Nem is csak a pénzért ügyeskedtek, hanem az önigazolásért, bizonyítékul, hogy okosabbak, mint a többiek. Egyfajta össznépi játék részesei voltak, amelyben a trükkösen gondolkodók, a legeslegjobbak célba érnek, a többiek elhullanak a hosszú út alatt. Apa, aki néha olyan furfangos volt, hogy még magát is megtévesztette, végül a Nagy Pénzeskalap Őrzőjévé vált. És nem érte be ennyivel, nyúlósragadós tiszteletet is kellett adni neki. Keményen megdolgozott, hogy nimbusza legyen, és mint minden, amit a fejébe vett, ez is sikerült. Féltek tőle. De még hogy!

A ravatalozóban, a fekete kabátok alatt roskadozó kalapos urak több évtizedet lehúztak Maros úr mellett. A többségükkel együtt portáskodott, de főportás csak belőle lett a mindenki által irigyelt luxushotelben, ahol a kóvedhez pénz társult, mi az, hogy pénz, valuta!

Mintha dőlt volna a ravatalozó. A férfioldalt lehúzták a nehéz szövetkabátok, a csillogóra bagarolozott súlyos, kaplis karlsbadi cipők. Nézte őket, és biztos volt benne, hogy ha hazaérnek, tüstént visszateszik a kaptafákat. Ezekkel a sötétbe csomagolt férfiakkal hal ki a kalaposkaptafás urak nemzedéke. Amiképpen kihaltak a legnagyobb hőségben is szürke nyári öltönyben és lyukacsos, fűzős, szürke bőrcipőben grasszáló kisöreges, és átadták helyüket a bermudában és bokazoknival papucsban cébéázó nyugdíjasoknak,

azonképpen tűnnek el a nyúlszőr kalapos bácsik, akiket az elvtársi időkben is úrnak szólítottak, mert képtelenség lett volna leelvtársazni őket. Már csak ők emlékeznek arra, mi az a kalaptisztítás, és önironikus mosollyal emlegetik a hajdani fiókos szekrényt, amelyben a vasalt ingekben rózsaszín selyempapír zizegett. A feleségük csak legyint, hol van az már? És visszasírják a nyomorúságos éveket, amikor a Patyolatban a piperemosás még a bejárónő órabérénel is olcsóbb volt. Bejárónő? A szocializmus édes öröme.

Antal úr készült, hozott magának egy kapedlit, úgyhogy fölöslegesnek bizonyult a gondoskodása, ő is begyűrt egyet az apja készletéből, nehogy az előtérben osztogatott kartonizével égesse magát a szónok. De hát Antal úrról meg lehetett volna faragni a megbízhatóság szobrát.

- *Laci, vagy ahogy mindenki hívta, Maros úr, szigorú, de igazságos ember volt. Korrekt főnök. (Értsd: nem szerették - fordította magában.) Értette a szakmáját, és nagyon szerette a családját. (Lózung, lózung.) Hihetetlen munkabírással volt megáldva, mindenkin rajta tartotta a szemét, és ha valakinek gondja volt, mindig bizalommal...*

Blablabla, blablabla, szóval egy magának való munkamániás, akinek nincsenek barátai. Ahogy a lakáshirdetésben, az *intim terasz* azt jelenti, hogy csak egy széknek van hely, és a *ház tisztasági festést igényel* azt, hogy mállik a vakolat. Ha a szavaknak van hőmérsékletük, akkor ezeké fagypont alatti.

Ez lett volna az apja? Korrekt főnök? Akinek az *intim teraszára* legfeljebb ők fértek ki az anyjával, kár, hogy gyakran kizárta őket a hidegbe. Tudta, mi tette ilyen rideggé, bizalmatlanná, de az ártalmatlannak tűnő

mondataival annyi félelmet keltett, hogy az ismeret önmagában kevés muníciónak bizonyult a mindennapokra.

Apa. A klubzakója éjfélkor ugyanolyan kifogástalanul állt rajta, mint reggel nyolckor, naná, az anyag nem hazudtolja meg magát, emelte fel az ujját, ha valaki meg találta említeni, és ha fontos vendég miatt kijött a pult mögül, a lábán makulátlanul csillogott a bécsi cipő, később pedig az Alt Wien, a kézzel varrott Vass-modell. Erre még cipőfetisiszta barátja, Artúr is csettintett.

Apa a Chesterfield fotelben fogadott. Hozzá nem leültek a hallban (a lobbyban, ahogy ő nevezte), hanem elébe járultak. Ő nem hívott, odarendelt. Tömzsi ujjával csak rámutatott a londinerre vagy a középkorú portás kollégára, és az illető arcára tüstént kiült a rettegés (jaj, mit követtem el?), aztán a megkönnyebbülés, ha a Maros csak feladatot osztott rá.

Antal úr éppen azt mondta, hogy Laci mindenben rajta tartotta a szemét. Neki nem kellett felemelni a hangját, ő csak kért, de az parancsnak hangzott.

Ez igaz, gondolta. Mondhatni, korrekt. Gyakran figyelte a lobbyban, mert keveset volt otthon, ha meg kellett valamit beszélni, legegyszerűbb volt bemenni hozzá. A szemkontaktus nem volt az erőssége, nemigen nézett rá, a beosztottakat vizslatta, mint egy ipari kamera, és ha szóba került a munkája, úgy kezdte a mondatot, hogy az ÉN szállodámban. Mintha tényleg az övé lett volna. Az ő szállodájában a londiner negyven fokban is állig begombolkozva várta a vendéget, óránként fésülködött, a bőröndöt egyenesen vagy derékszögben pakolta a kocsira, tudván, hogy apa zsebéből

bármikor előkerülhet a kis derékszögű vonalzó, és egy szót sem kell szólnia, elég a mélységesen lesújtó tekintete. A londiner legalább két nyelven beszélt, de ha csak egyszer kiderült, hogy kérdés nélkül szól a vendéghez, már vetkőzhetett. Ahogy az sem merült fel senkiben, hogy a borraivalót ne dobja be a közösbe, a főnök mindenről tudott, még a szobában tenyérbe csúsztatott egy dollárokról is. És évekre visszamenőleg keringtek a történetek a kirúgott fiúkról, akik mégis próbálkoztak. A legjobban csengő nevű hotel jól fizetett, és aki túlélte az apját, azt bármelyik szálloda tárt kapukkal várta. Ahogy ő maga is ott a kapuban kezdte a pályafutását, a szakma krémje még mindig hitte, hogy azokból lesznek a legjobb vezetők, akik minden stáción végigmennek. A legjobb kiképzőtiszt volt.

Protekció kellett a bejutáshoz, aztán erős idegrendszer az ott maradáshoz. Az apja másfél műszakot nyomott le mindennap, és bármikor betoppanhatott éjszaka is. Saját bevallása szerint négy óra alvással elvult, és ezt akár két részletben is tudta abszolválni. Minden döntés jogát fenntartotta. Voltak szobák, amelyek fölött csak ő rendelkezhetett, és bár igazgatók jöttek és mentek, a szerzett jogot egyikük sem merészelte elvitatni.

A vendégek hálásak voltak, ha szóra méltatta őket, még ők is tudták, ki fújja a passzátszelet. A portán csak ő viccelhetett, és ajánlatos volt nevetni, igaz, csak szolidan, visszafogottan. A bizalmaskodást nem tűrte, a szívélyes jó modort megkövetelte.

Nagyágyukkal a Chesterfieldben smúzolt, szivarpartnerei rendszeresen felbukkantak a televízióban. Megkövetelte, hogy aki valaha megfordult náluk, azt legközelebb a nevé-

szólítsák a portán, döbbenetes név- és arcmemóriája legendaszámba ment, és egy fél mondattal porig alázta azokat, akik hibáztak. Hogy ne tévedjenek, a portások kidolgoztak egy önvédelmi rendszert. A távozók minden műszakzáráskor hagytak egy táblázatot a váltásnak egy titkosnak vélt helyen, amelyen a teljes vendéglista szerepelt, bejelölve, ki hányszor járt már náluk, és utoljára mikor, és ha kellett, kitöltötték a megjegyzés rovatot, oda jegyezték fel az extra kéréseket, szokásokat, figyelmeztettek a mániákra: gyümölcskosár, whisky, hosszú combú fekete, antiallergén párna, satöbbi. A portások pár perccel a munkaidő előtt érkeztek, hogy memorizálják a táblázatot. Egy percig sem gondolták, hogy Maros úr nem tud a 328-as szoba kulcsa mögötti falon lévő dupla hátlapról, de a társasjáték tartotta magát, még az Excel-táblák idején is. A megjegyzéseket - bár kézenfekvő lett volna - akkor sem gépbe írták. Maros elvárta, hogy emlékezzenek.

Valamit tudott, mert mindenki parírozott, mi több, falazott neki. Nem kérdőjelezték meg a hatalmát, sem a hozzá rendelt eszközöket. Fel sem merült, hogy egyszer eljön az idő, amikor nem ő lesz élet és halál ura a Duna-parton. Tartotta magát, mint a szocializmus.